גיליון 10 – מרץ 2015

דיואי במאה ה-21

מאת גילה פריבור

תקציר

שיטת המיון העשרוני של מלוויל דיואי (The Dewey Decimal Classification) למיון הידע האנושי נמצאת בשימוש כבר 139 שנה. במהלך שנות קיומה בעולם המידע ביססה לעצמה מקום של כבוד וכיום היא השיטה הנפוצה ביותר בעולם לארגון מידע, כשהפופולריות שלה הולכת וגוברת. מעבר לתפקידים המסורתיים של השיטה בארגון פיזי של משאבי מידע וכאמצעי לדליית מידע, מתפתחת השיטה בעידן הדיגיטלי גם לכיוונים חדשים ומאתגרים. במאי 2011 יצאה לאור המהדורה ה-23 במספר של שיטת דיואי. המאמר עוסק בהתפתחות השיטה, בשינויים שנעשו במהדורה החדשה ובעדכונים שנערכו בה, בשימושים השונים שנעשים בה, כמו גם בשימושים הפוטנציאלים של השיטה.

מבוא

שיטת המיון העשרוני של דיואי (The Dewey Decimal Classification) היא שיטה שמשמשת למיון הידע האנושי ונמצאת בשימוש יותר ממאה שנים. במאי 2011, 135 שנה לאחר צאתה של המהדורה הראשונה, יצאה לאור מהדורה חדשה של שיטת דיואי, המהדורה ה-23 (Dewey, 2011). במאמר זה אדון בהתפתחות השיטה, בשינויים ובעדכונים שנעשו במהדורה החדשה, בשימושים השונים שנעשים בה ובשימושים הפוטנציאליים שלה.

ההיסטוריה של השיטה

בשנת 1876 יצאה באמהרסט, מסצ'וסטס שבארצות הברית חוברת צנועה שהכילה 42 עמודים בשם: "A Classification and Subject Index for Cataloguing and Arranging the Books and Pamphlets of a Library" (Dewey, 1876)

שמו של מחבר השיטה, ספרן צעיר בשם מלוויל דיואי, לא הופיע בשער הפרסום. כעבור תשע שנים, בשנת 1885 הוציא דיואי מהדורה מתוקנת ומשופרת של החוברת שהכילה כבר 314 עמודים. הכותרת של מהדורה זו היתה הרבה יותר מפורטת:

"Decimal Classification and Relative Index for Arranging Cataloging and Clipping, Notes Scrap Indexing Public and Private Libraries and Pamphlets, Books, Index Resums, etc" (Dewey, 1885)

במהדורה זו כבר הופיע שמו של המחבר בשער ופורסמו בה כמה מעקרונותיה החשובים של השיטה. בכותר המהדורה מופיעה המלה "עשרוני", שהיא מרכיב חשוב ומהותי במבנה השיטה. דיואי הוסיף במהדורה השנייה את השימוש בטבלאות שמספק את המבנה הסינתטי של השיטה וכן הבטיח שמכאן ולהבא המספרים אולי יורחבו ויפורטו אך לא ישונו באופן דרמטי; אלא שמלים לחוד ומעשים לחוד, ודיואי, כידוע, לא עמד במילתו. המהדורות הלכו ותפחו עם השנים, מהדורות 1-15, שפורסמו בשנים 1876-1952 יצאו בכרך אחד, מהדורות 16-17 שפורסמו בשנים 1958-1965 יצאו בשני כרכים, מהדורות 18-19 שפורסמו בשנים 1971-1979 יצאו בשלושה כרכים ומהדורות 20-23 שפורסמו בשנים 1989-2011 כבר מכילות ארבעה כרכים. במהדורה 23 יש יותר מ-4000 עמודים. מהדורות 20-23 יצאו גם בפורמט דיגיטלי, בתחילה בתקליטור ואחר כך באתר מקוון באינטרנט בשם WebDewy (ראו איור מספר 1).[1] השימוש בפורמט האלקטרוני מאפשר גמישות רבה שאינה אפשרית בכרכים המודפסים, לדוגמה: חיפוש במפתח באמצעות מילות מפתח, חיפוש מלים מתוך כותרות העיולים, חיפוש במספרים, השוואה לכותרות הנושאים של ספריית הקונגרס, מתן דוגמאות של רשומות ביבליוגרפיות המתאימות למספר ספציפי, שמירת היסטוריה של חיפושים ועוד. מדי שבע שנים לערך יוצאת מהדורה חדשה של השיטה ובה עדכונים ושינויים שמשקפים נושאים חדשים ברוח הזמן, נושאים חדשים שנוצרו בעקבות שינויים פוליטיים וכיו"ב.[2] בשנת 1988 רכשה OCLC - Online

[1] על הגרסאות האלקטרוניות השונות ראו, Mitchell, J. S. & Vizine-Goetz, D. (2009) Dewey Decimal Classification (DDC) In Encyclopedia of Library and Information Sciences, (3rd Ed, 1507-1517) : New York: Taylor and Francis, 1510-1511

[2] לסקירה מפורטת של המהדורות השונות)עד המהדורה ה-22(ראו, Niculescu, Z. (2009). Dewey Decimal Classification Editions. *Library & Information Science Research*, 13, 42-50

Computer Library Center את זכויות היוצרים של שיטת המיון העשרוני של דיואי והיא אחראית על עדכון השיטה ופיתוחה. את העדכונים מבצע עורך ראשי שלו ארבעה עוזרים ממשרדם שנמצא בספריית הקונגרס בארצות הברית.

איור מספר 1: ממשק ה-WebDewey

http://dewey.org/webdewey

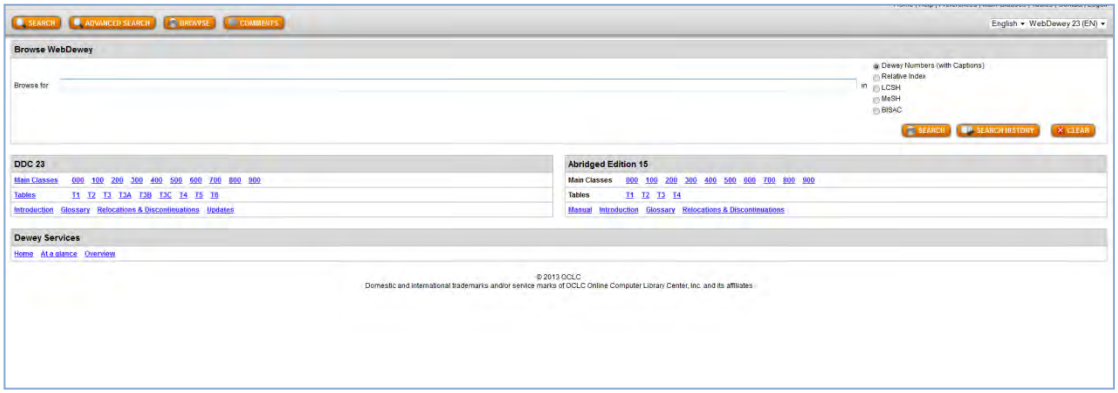

שיטת המיון העשרוני של דיואי התקבלה כשיטת מיון מובילה בספריות רבות ברחבי העולם, היא נמצאת בשימוש ביותר מ-200,000 ספריות ביותר מ-135 מדינות שונות. השיטה תורגמה ליותר מ-30 שפות, ביניהן גם עברית ובנוסף לזאת, היא משמשת ביותר מ-60 מדינות כלי לארגון הביבליוגרפיה הלאומית ("DDC Translations", n.d). בנוסף למהדורה המלאה מתפרסמת גם מהדורה מקוצרת של השיטה. התקציר מהווה קיצור לוגי של מדרג הסימון והמדרג המבני של המהדורה המלאה שעליו הוא מבוסס, הוא קצר יותר ומכיל רק כרך אחד בניגוד לארבעה כרכים במהדורה המלאה. התקציר מיועד לאוספים קטנים שבהם 20,000 פריטים לכל היותר. בד בבד עם המהדורה ה-23 של דיואי יצאה בראשית שנת 2012 המהדורה ה-15 של התקציר.

למרות הפופולריות שלה זכתה שיטת המיון של דיואי, יש לשיטה גם חסרונות רבים שלא ניתן להתעלם מהם. השיטה ידועה בהטיה אנגלו-אמריקאית בולטת שמתבטאת בעיקר במחלקות 900 ו-800 וכן בהטיה נוצרית-אמריקאית-פרוטסטנטית בולטת שמתבטאת בעיקר במחלקה 200. הטיה זו בלטה במיוחד במהדורות הראשונות של השיטה והיא הולכת ומצטמצמת עם השנים. חסרון נוסף הוא שנושאים קרובים מופרדים זה מזה,

לדוגמה 400 (שפות) ו-800 (ספרות). לחלוקה העשרונית שיש לה יתרונות ברורים יש גם חסרונות, שכן יש נושאים שעשר מחלקות אינן מספיקות עבורם ויש נושאים שעשר מחלקות הן די והותר עבורם. קשה להוסיף נושאים חדשים וההתפתחות הרבה שחלה בחלק מהתחומים כגון, 300 (מדעי החברה) 500 (מדע) ו-600 (טכנולוגיה) יצרה צפיפות רבה במחלקות אלו, והתוצאה היא לעתים מספרים ארוכים מאוד שלא נוח להשתמש בהם, במיוחד אם מטרת המיון היא הצבת הספרים על המדף. בספרייה שיש בה אוספים גדולים מאוד אין די בשיטת דיואי, ואכן, ספריות אוניברסיטאיות רבות מעדיפות את שיטת המיון של ספריית הקונגרס שבה פירוט נושאים גדול יותר מאשר בשיטת דיואי, והיא נוחה יותר לשימוש כשיש צורך להציב את הפריטים על המדף. (Chan, 2007, p. 331-333 , 384-385)

מהדורה 23

כאמור, במאי 2011 יצאה לאור מהדורה מספר 23 של שיטת דיואי. היא היתה אמורה אמנם להתפרסם ב-2010 אך חל עיכוב בהוצאתה לאור, ובסופו של דבר, שמונה שנים לאחר פרסום המהדורה הקודמת, היא יצאה לאור. כיום אין צורך לחכות למהדורה חדשה כדי להתעדכן, שכן העדכונים השוטפים מתפרסמים תדירות באתר של OCLC ("Updates to DDC 23", n.d) ומופיעים ב-WebDewey.

המהדורה נערכה על ידי צוות עורכים בראשותה של ג'ואן ס' מיטשל (Joan S. Mitchell) שנעזרה בצוות בינלאומי של ועדת מדיניות העריכה של מיון דיואי (The Dewey Decimal Classification Editorial Policy Committee - DCEPC) בראש הוועדה עמדה זו פעם הראשונה יושבת ראש שאינה אמריקאית, קרוליין קנט (Caroline Kent) מהספרייה הבריטית. השינויים במהדורה כוללים שינויים שנוצרו כדי לעקוב אחר התפתחות הידע וכדי לייעל את פעולת המיון. לדברי העורכים, רבים מן השינויים נוצרו בעקבות דרישות של המשתמשים וצרכיהם והדבר אולי משתקף בהקדשה שבראשית הספר ועל פיה, הספר מוקדש לקהילה העולמית של משתמשי דיואי. השינויים המרכזיים הם שינויים בטרמינולוגיה בעיקר בהקשר למונח "קבוצות של אנשים", עדכון של מספרים בטבלאות ובלוחות, תוספת של מספרים חדשים ושינויים מבניים.

שינויים בטרמינולוגיה – קבוצות של אנשים **(GROUPS OF PEOPLE)**[3] – המונח "סוגי אנשים" (Kinds of persons) שהיה בשימוש במהדורה 22 בטבלה 1 08- ובמקומות נוספים היה לא היה ברור די הצורך למשתמשים בייחוד לעומת מונחים נוספים כגון "אנשים" (Persons treatment) (T1-092), ולכן הוחלף בביטוי "קבוצות של אנשים" (Groups of people). גם המונח "קבוצות חברתיות" (Social groups) ששימש כותרת למספר 305 הוחלף ל"קבוצות של אנשים" (Groups of people). המונח "אנשים" "Persons treatment" (T1-092) שיצר אי בהירות הפך ל"ביוגרפיה". לאורך כל השיטה אומצה העדפה של השימוש במלה people לעומת השימוש במלה persons אלא אם כן מדובר בביטוי שגור כגון "אנשים מחוסרי אזרחות" (Stateless persons). השינויים האלו משפיעים על השיטה כולה בעיקר במספרים 155 פסיכולוגיה דיפרנציאלית והתפתחותית, 302-307 נושאים מוגדרים בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה, 331 כלכלת עבודה, ו-362 בעיות ושירותים של רווחה חברתית לקבוצות אנשים.

טבלאות – **Tables** – בנוסף לשינויים שהוזכרו לעיל בהקשר ל"קבוצות של אנשים" יש שינויים נוספים בטבלה מספר 1 – חלוקות משנה סטנדרטיות במהדורה 23. שינויים שכוללים התאמות של מספרים ומספרים חדשים, לדוגמה, המספר 0141—נוסף כדי לתאר את נושא "ניתוח השיח" (Discourse analysis) שהוא תחום חדש יחסית במקצוע הבלשנות, והמספר 0867— נוסף לחלק שעוסק בסוגים שונים של אנשים כדי לתאר את קבוצת האנשים "טרנסג'נדר ואינטרסקס" (Transgender and intersex people). שינוי נוסף נערך בתצוגת המבנה של טבלה אחת במהדורה 23. במקרים שבהם יש חלוקות משנה מיוחדות שאינן מטבלה מספר 1 נוספה הערה חדשה: "Notation X from Table 1 as modified below". לדוגמה: כפי שניתן לראות באיור מספר 2, במספר 370.1 יש כמה חלוקות משנה שאינן כלולות בחלוקה הסטנדרטית של 01- T1.

איור מספר 2: חלוקות משנה ייחודיות למספר 370.1

[3] מכיוון שמהדורות 22 ו-22 של דיואי לא תורגמו לעברית, השתמשתי במונחים המתורגמים לעברית במהדורה הקיימת: דיואי, מ.)2008(*תקציר המיון העשרוני*, מהד' ו', בני ברק : מרכז ההדרכה לספריות ציבוריות. *מיון מקצועות היהדות*) 2008(סלע, א)עורכת(בני ברק : מרכז ההדרכה לספריות ציבוריות.

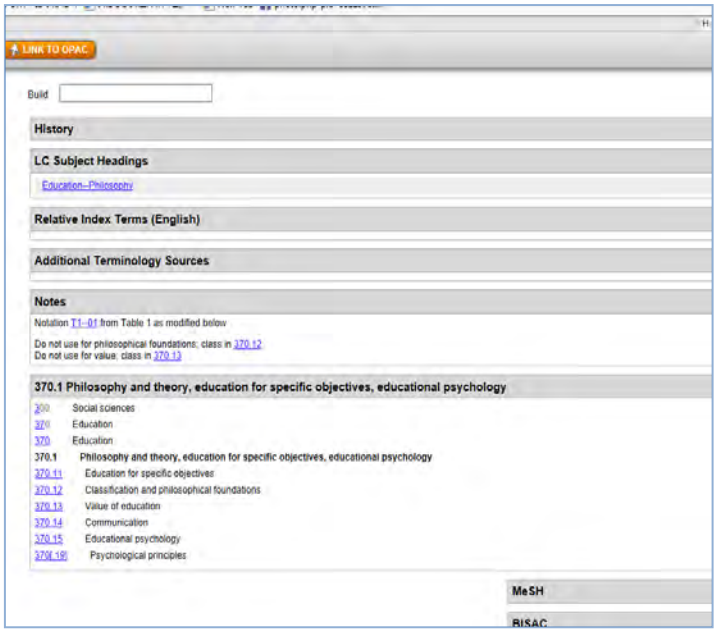

בטבלה מספר 2 נוספו הרחבות גיאוגרפיות משמעותיות ביחס לעולם העתיק; איטליה; שוודיה; קנדה וכמה אזורים אחרים. השינויים שבטבלה מספר 2, ובהתאמה גם בטבלאות מספר 5 ו-6 משקפים שינויים גיאוגרפיים והיסטוריים שחלו במשך השנים, כך לדוגמה, רפובליקת מונטנגרו שהכריזה על עצמאותה ב-2006 זוכה למספרים חדשים בטבלה 5, המתייחסים לאנשים ששייכים למדינה זו 91829– Montenegrins. דוגמאות נוספות למספרים חדשים בטבלאות ניתן לראות בטבלה מספר 1.

טבלה מספר 1: דוגמאות למספרים חדשים בטבלאות

מספר	נושא
T1 –0141	ניתוח השיח
T1–0867	טרנסג'נדר ואינטרסקס
T2–368	סקנדינביה עד שנת 481 (הועבר מ-363 –)
T4– 823	פיסוק
T5–699	אנשים שדוברים (Galician) גליסית[4]
T6 –699	גליסית

[4] גליסית או גליציאנית היא שפה איברו-רומאנית המדוברת בגליסיה שבצפון-מערב ספרד, בצפון פורטוגל, וכן בקהילות האוטונומיות של אסטוריאס וקסטיליה ולאון הסמוכות לה.

T6 –9998	שפת הסימנים

השינויים העיקריים בלוחות - השינויים בלוחות פרושים על פני השיטה כולה, המספרים שעוסקים במדעי המחשב, 004-006, זכו כמתבקש לעדכון והרחבה כדי להתאימם להתפתחויות שחלו בהם. גם מספרים אחרים הקשורים לנושא עודכנו בהתאמה כמו 025.04 מערכות לאחזור ואחסון מידע (ראו איור מספר 3) ו-621.39 להנדסת מחשבים. בתחום ה-100 השינויים העיקריים כוללים שינויים במספר 155 לפסיכולוגיה דיפרנציאלית והתפתחותית והרחבה של הנושא 160 ללוגיקה. ב-200 השמור לדתות, נערכו שינויים והרחבות לנושא הכנסייה האורתודוכסית ולאסלאם. בנוסף לשינויים שהוזכרו לעיל בהקשר לקבוצות של אנשים שמשפיעות על כל התחום, נערכו גם מספר שינויים מרכזיים בתחום ה-300. ב-320, מדע המדינה, נוספו עדכונים והרחבות לאידיאולוגיות פוליטיות ומפלגות פוליטיות. ב-340, משפט, עודכנו האיחוד האירופי והמשפט הפלילי והורחבו, וכן הורחב נושא עברות פליליות בקרימינולוגיה. מספר עדכונים משמעותיים נערכו בנושא 370, חינוך, כדי לאפשר התייחסות בינלאומית לרמות שונות של חינוך, סוגים שונים של בתי ספר, נושאים מוגדרים בחינוך יסודי ומדיניות בחינוך. העדכונים בטבלה מספר 6, שעוסקת בשפות, מתבטאים בלוחות בתחום ה-400. בתחום ה-500 הורחב נושא הלוגיקה המתמטית. הרחבות רבות נערכו ב- 610, רפואה ובריאות, בעיקר בתזונה, בריפוי ובמחלות. המונח "בניינים" (Buildings) ב-690, הפך ל"בנייה של בניינים" (Construction of buildings)והמספר הורחב. שינויים דומים לנושאים ולחלקים של בניינים מיוחדים הוכנסו גם במספר 720, ארכיטקטורה, ובמספר 721, מבנה אדריכלי. הנושא "האמנויות הגרפיות" הועבר מ-760 ל-740. השינויים שחלו בטבלה מספר 6, טבלת השפות, השפיעו גם על תחום ה-800 והשינויים שחלו בטבלה מספר 2, טבלת האזורים הגיאוגרפיים השפיעו על המספרים בתחום ה-900, ההיסטוריה והגיאוגרפיה. כמובן שעודכנו תקופות היסטוריות בהתאמה לשינויים שחלו במדינות מסוימות. דוגמאות נוספות למספרים חדשים ניתן לראות בטבלה מספר 2.

טבלה מספר 2: דוגמאות למספרים חדשים בלוחות:

מספר	**נושא**

מחשוב ענן	004.6782
World Wide Web	025.042
אתיקה של שיבוט בני אדם	176.22
קבוצות לעזרה עצמית	361.43
התעללות בקשישים (כבעיה חברתית)	362.682
גליסית (שפה)	469.9
לוגיקה מודלית	511.314
טיפול בביופידבק	615.8514
טאקוונדו	796.8157

איור מספר 3: השוואת המספר 025.04 במהדורה 22 ובמהדורה 23

DDC22

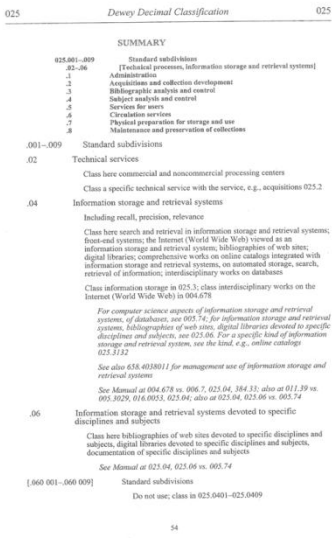

025 *Dewey Decimal Classification* 025

SUMMARY

025.001–.009 Standard subdivisions
.02–.06 [Technical processes, information storage and retrieval systems]
.1 Administration
.2 Acquisitions and collection development
.3 Bibliographic analysis and control
.4 Subject analysis and control
.5 Services for users
.6 Circulation services
.7 Physical preparation for storage and use
.8 Maintenance and preservation of collections

.001–.009 Standard subdivisions

.02 Technical services

Class here commercial and noncommercial processing centers

Class a specific technical service with the service, e.g., acquisitions 025.2

.04 Information storage and retrieval systems

Including recall, precision, relevance

Class here search and retrieval in information storage and retrieval systems; front-end systems; the Internet (World Wide Web) viewed as an information storage and retrieval system; bibliographies of web sites; digital libraries; comprehensive works on online catalogs integrated with information storage and retrieval systems, on automated storage, search, retrieval of information; interdisciplinary works on databases

Class information storage in 025.3; class interdisciplinary works on the Internet (World Wide Web) in 004.678

For computer science aspects of information storage and retrieval systems, of databases, see 005.74; for information storage and retrieval systems, bibliographies of web sites, digital libraries devoted to specific disciplines and subjects, see 025.06. For a specific kind of information storage and retrieval system, see the kind, e.g., online catalogs 025.3132

See also 658.4038011 for management use of information storage and retrieval systems

See Manual at 004.678 vs. 006.7, 025.04, 384.33; also at 011.39 vs. 005.3029, 016.0053, 025.04; also at 025.04, 025.06 vs. 005.74

.06 Information storage and retrieval systems devoted to specific disciplines and subjects

Class here bibliographies of web sites devoted to specific disciplines and subjects, digital libraries devoted to specific disciplines and subjects, documentation of specific disciplines and subjects

See Manual at 025.04, 025.06 vs. 005.74

[.060 001–.060 009] Standard subdivisions

Do not use; class in 025.0401–025.0409

54

DDC23

025 *Dewey Decimal Classification* 025

.04 Information storage and retrieval systems

Including recall, precision, relevance

Class here search and retrieval in information storage and retrieval systems; front-end systems; comprehensive works on online catalogs integrated with information storage and retrieval systems, on automated storage, search, retrieval of information; interdisciplinary works on databases

Class aspects of information storage for specific types of retrieval systems with the aspect for the type of system, e.g., mark-up languages for web retrieval systems 006.74, record formats for bibliographic retrieval systems 025.316

For computer science aspects of information storage and retrieval systems, of databases, see 005.74; for information storage and retrieval systems, bibliographies of web sites, digital libraries devoted to specific subjects, see 025.06. For a specific kind of information storage and retrieval system, see the kind, e.g., online catalogs 025.3132

See also 658.4038011 for management use of information storage and retrieval systems

See Manual at 025.04, 025.06 vs. 005.74

.042 World Wide Web

Class here interdisciplinary works on World Wide Web [*formerly* 004.678]; digital libraries, Internet viewed as an information storage and retrieval system, Internet literacy

Class interdisciplinary works on Internet in 004.678

For specific aspects of World Wide Web, see the aspect, e.g., computer science aspects of World Wide Web 004.678

See Manual at 004.678 vs. 006.7, 025.042, 384.33

.042 2 Web sites

Class here directories of web sites, portals

Works on web sites hosting a search engine plus other resources that treat the site comprehensively are classed here, that focus on the search engine in 025.04252

See Manual at 011.39 vs. 005.3029, 016.0053, 025.0422

.042 5 Search and retrieval

Standard subdivisions are added for either or both topics in heading

Including recall, precision, relevance

Class here Internet searching

.042 52 Search engines

See also 658.872 for search engine optimization

.042 7 Semantic web

כפי שניתן לראות, לא היו במהדורה 23 חידושים גדולים ומהפכניים; רשימת השינויים מופיעה בברך מספר 1 וכוללת 18 עמודים בלבד (Dewey, 2011 ,Vol. 1, p. xxv-xlii). נראה שההבטחה בדבר יציבות המספרים שניתנה במהדורה 2, בשנת 1885, קוימה במהדורה זו. ייתכן, שיש לתהות האם במצב זה היה צורך בהוצאה של מהדורה חדשה, או שאולי היה ניתן להסתפק בהוצאת עדכון בלבד. ואף על פי כן, יש הצדקה פוליטית להחלטה לפרסם את המהדורה, משום שחשוב היה לחדש ולהדגיש את העובדה שהשיטה

מתפתחת ואינה קופאת על שמריה. העדכון השוטף של השיטה, הנאמנות שהיא מגלה כלפי משתמשיה ברחבי העולם , השיווק החדיש, ההתאמה לסביבה הדיגיטלית והמחקר החדשני שמקדים את העדכונים, כולם שומרים על מקומה של השיטה במרכז עולם המידע (Satija, 2011).

דיואי בישראל

שיטת המיון של דיואי היא שיטת המיון הנפוצה ביותר בספריות הציבוריות ובספריות של בתי הספר בישראל. מלבד מספר ספריות ציבוריות גדולות כדוגמת ספרית בית אריאלה בתל אביב-יפו והספרייה העירונית של רמת גן, רוב הספריות משתמשות בתקציר המיון העשרוני של דיואי בעברית (דיואי, 2008). תקציר זה הוא תרגום של תקציר 14 של המקור שיצא לאור בשנת 2004 (Dewey, 2004) ויצא לאור בעברית בשנת 2008 על ידי מרכז ההדרכה לספריות בישראל (שכיום נקרא מרכז הספר והספריות). מהדורה עברית זו, השישית במספר, יצאה לאור לאחר שנים רבות שבהן היה חסר בעדכון והיא החליפה את המהדורה העברית החמישית המחודשת שהיתה תרגום של המהדורה העשירית המקוצרת של המקור ויצאה לאור בשנת 1983. מרכז הספר והספריות משתמש בתקציר המיון העשרוני בעברית לצורך מיון הספרים בקטלוג הספרים הישראלי. זהו קטלוג שמתעדכן באופן שוטף, וכולל יותר מ-100 אלף כותרים בעברית בכל התחומים: ספרות יפה, ספרי ילדים וספרי עיון. רוב הספריות הציבוריות בישראל רוכשות קטלוג זה לצורכי העתקת קִטלוגים ורכש (מרכז הספר והספריות, n.d). בספריות האקדמיות והמיוחדות המצב שונה. שמונה האוניברסיטאות בישראל משתמשות בשלוש שיטות באוספים המרכזיים שלהם. אוניברסיטת בר אילן, אוניברסיטת תל אביב, האוניברסיטה הפתוחה, אוניברסיטת אריאל ומכון ויצמן משתמשים בשיטת דיואי המלאה. האוניברסיטה העברית, אוניברסיטת חיפה, אוניברסיטת בן גוריון משתמשות בשיטת המיון של ספריית הקונגרס (LCC) וספריית הטכניון משתמשת בשיטת המיון העשרוני האוניברסלי (UDC). מלבד האוספים המרכזיים יש גם אוספים שממוינים בשיטות ייחודיות, כמו הספרייה למוזיקה והספרייה למשפטים באוניברסיטת בר אילן. גם הספריות במכללות אינן משתמשות בשיטת מיון יחידה. מכיוון ששיטת דיואי לא היתה מפותחת דיה בראשית דרכה בנושאי יהדות, נערכו בישראל כמה התאמות של השיטה כדי שניתן יהיה למיין גם את מדעי היהדות

באמצעותה. שיטת שלום (סדר המקצועות במדעי היהדות, 1981), פותחה בבית הספרים הלאומי בירושלים (כעת – הספרייה הלאומית) וקרויה על שם חוקר הקבלה גרשם שלום שניהל את המחלקה ליודאיקה בספריה . השיטה מבוססת על דיואי אך כוללת הרחבה של מספרי המיון הקשורים לישראל, ליהדות ולעברית ומאפשרת פירוט רב בתוך מעט מספרי מיון. שיטה זו שימשה את הספרייה הלאומית בהנגשה נושאית לחומר ולא לצורך העמדה על מדף. השימוש בשיטה הופסק בשנת 2010, עם המעבר להשמת כותרות נושאים של ספריית הקונגרס לפריטים בספרייה.[5] שיטת שלום אומצה על ידי ספריות שיש בהן אוספים במדעי היהדות ועיבודים של השיטה נוצרו על ידי ספריית אוניברסיטת בר אילן (סדר המקצועות במדעי היהדות: שיטת המיון הנהוגה הספריות בר אילן, 1983) ומרכז ההדרכה לספריות ציבוריות (מיון מקצועות היהדות, 2004).[6]

דיואי – לא רק סימני מדף

ספריות רבות משתמשות בשיטת דיואי כשיטה לסידור פריטים על מדף ובאמצעי דלייה בקטלוג. לשימוש זה יש היסטוריה ארוכה ויתרונות רבים. את מספר המיון ניתן לרשום על שדרת הספר, או בגוף משאב המידע וניתן לסדר את הפריטים על פי סימני המדף על מדפים מה שמאפשר את הנחתם של נושאים דומים זה ליד זה ונושאים שונים במרחק זה מזה. היתרון הגדול של שיטה זו הוא היכולת של המשתמש לגשת למדף ולסקור את הפריטים בנושא המבוקש מהנושא הכללי לנושא הספציפי. סקירה זו יכולה להיעשות לא רק באופן פיזי בשיטוט בין מדפי המשאבים, אלא גם בחיפוש בקטלוג שמאפשר גישה על פי מספר מיון. בעבר, היו קטלוגים ממוינים שכיחים מאוד והיה מקובל לחפש פריטים על נושא מסוים באמצעות מספרי מיון. לשיטת חיפוש זו היתה מגבלה מרכזית והיא, שמספרי המיון אינם ידועים לכול והמחפש זקוק למתווך כדי לדעת את משמעות המספרים. כיום,

---

[5] פרוטוקול ישיבת תת הוועדה הארצית לקטלוג)2033. .20.0, חיפה(
http://web.nli.org.il/sites/NLI/Hebrew/infochannels/librarians/cataloging_committee/Pages/default.aspx

[6] הרחבה על מיון בתחום מדעי יהדות ראו, Lazinger, S.S., Adler, E., & Intner, S.S. (1998). *Cataloging Hebrew materials in the online environment A comparative study of American and Israeli approaches*. Englewood, CO.: Libraries Unlimited ; Prebor, G., & Zitter, N. (2012). Classification and Indexing in Yeshiva Libraries: Analysis of the Systems, Their Sources and Development. *Cataloging & Classification Quarterly*, *50*(8), 830–851. doi:10.1080/01639374.2012.712632

בעידן הקטלוגים המקוונים וכלי הגילוי, כשמשתמשים מחפשים נושאים בעיקר באמצעות מלים ולא על ידי סימנים, השימוש במספרי מיון כאמצעי לדליית מידע הולך ופוחת, אבל האופציה הזאת עדיין קיימת בקטלוגים רבים, כמו למשל, קטלוג "חיפוש אחד" של ספריית אוניברסיטת חיפה (איור מספר 4) וקטלוג של OhioLINK, הנהוג ברשת ספריות בארצות הברית (איור מספר 5).

איור מספר 4 : קטלוג "חיפוש אחד" של אוניברסיטת חיפה – חיפוש על פי מספר מיון

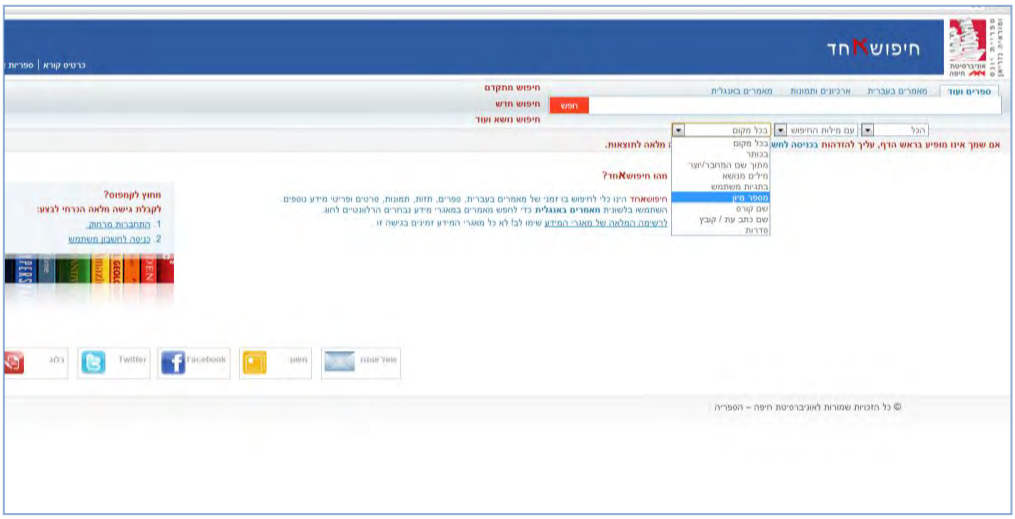

איור מספר 5: קטלוג OhioLINK – חיפוש על פי מספרי מיון

/http://olc1.ohiolink.edu/search

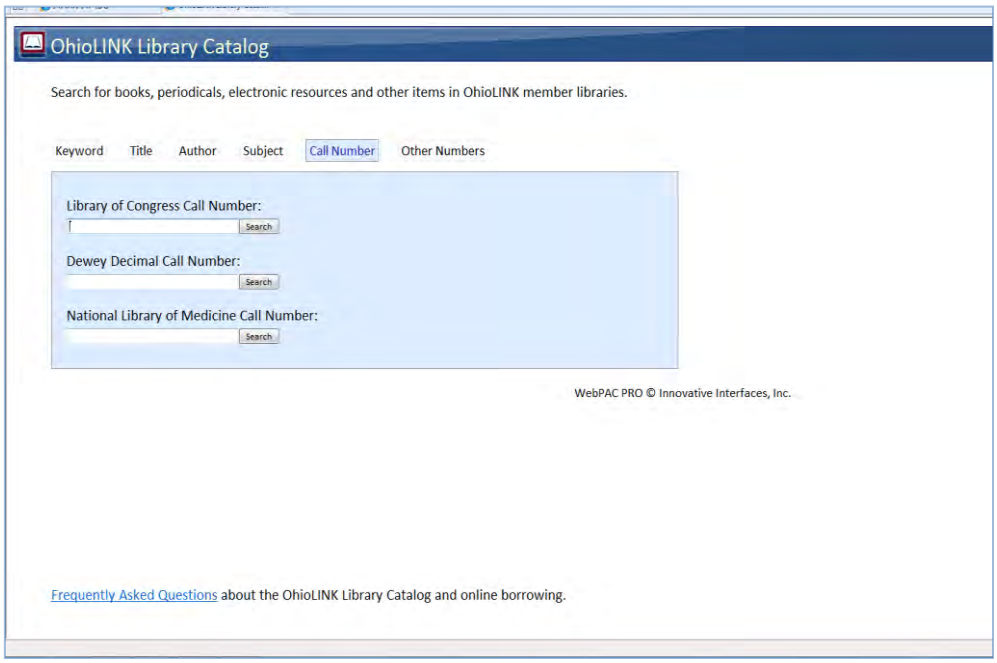

אך מעבר ליישומיים המסורתיים שהכרנו עד עתה, יש לשים לב, שהשימוש בשיטת המיון של דיואי יכול להתאים גם ליישומים נוספים ולהתפתח בכיוונים חדשים. ניתן לעשות בשיטת המיון שימושים רבים וחדשים בסביבת האינטרנט, ככלי מתקדם לאחזור מידע, ככלי לאיסוף מידע ולארגונו, ככלי עזר לפיתוח אוספים ולבניית שפות מִפתוח מבוקרות וחופשיות. שיטת דיואי עוברת למרחב הדיגיטלי ופותחת אופקים חדשים בתחום ארגון המידע, שיש בו עדיין אתגרים רבים שלשיטה יש פוטנציאל גדול שיכול להתממש בהתפתחויות החדשות (Dewey, 2011 ,Vol. 1, p. ii).

בנוסף לחיפוש הפשוט של חיפוש מספר מיון בקטלוג, הפוטנציאל של אפשרויות דלייה מתקדמות יותר בעזרת שילוב המבנה המדרגי של מספרי דיואי הוא אפשרות שלא מוצתה עד תומה. הסביבה הדיגיטלית מאפשרת לשפר את אחזור המידע המבוסס על הנושא בעזרת מספרי מיון. הגם שרוב האנשים אינם מכירים לעומק את מספרי המיון של דיואי, הם עשויים להבחין ברצף הסימון המציב היבטים צרים וספציפיים יותר של נושא לאחר טיפול בנושאים רחבים יותר, והם אפילו יכולים להבחין בסדר הכללי של התחומים, ולראות למשל, שטכנולוגיה באה אחרי מדעים ואחריהם אמנות, אבל רוב האנשים שאינם ממיינים מיומנים לא יידעו בדרך כלל את משמעות הסימנים שכוללים יותר משלוש ספרות. לעומת זאת, מחשבים יכולים להמיר בקלות את מספר המיון לכותרת מילולית שמובנת לכל אחד ולהיפך. מספרי מיון וכותרות מילוליות ניתנים לעיבוד במגוון רחב של דרכים כדי לסייע לאחזור מידע מבוסס נושא. ניתן להציג כותרות מילוליות באותו סדר כמו מספרי מיון היררכיים כמו גם בסדר אלפביתי. בדרך זו ניתן להציג הסדר הבסיסי של מחלקות דיואי ולמקם את הכותרות המילוליות בהקשר של התחומים שלהם הם שייכים. המחשב יכול לבודד מרכיבים מסוימים מתוך מספר מיון ולאפשר שליפה של משאבים הקשורים למקום גיאוגרפי מסוים או תקופת זמן ספציפית.[7] אופציה זו נתמכת גם על ידי אישור שדות MARC 21 נוספים עבור מספרי דיואי אשר עשויים לספק הזדמנויות חדשות לשימוש בנתוני דיואי בסופו של דבר למשתמש ולממיין. התג 083 (מספר דיואי נוסף) יכול לשמש לסימונים נוספים שיאפשרו גישה נושאית לפריט. התג 085 (רכיבי מספר

[7] פוטנציאל זה קיים בייחוד בשיטת UDC שבה מרכיבי המספר השונים מופרדים על ידי סמנים, אלא ש גם בה לא נוצל כראוי.

מיון מורכבים) עוקב אחר מרכיבי המספר המורכב (MARBI Proposal No. 2008-01, n.d).

היישום הפשוט ביותר הוא האפשרות לדפדוף בכותרות, ניתן להחליף את הסימונים בכותרות מילוליות; הרשימה המתקבלת ממוינת בסדר אלפביתי של כיתוב ומוצגת למשתמש כרשימה שבה הוא יכול לדפדף. שימוש כזה ניתן לראות בתחום מדריכים לארגון מידע של אתרי אינטרנט. מדריכי האינטרנט היו אחד הכלים הראשונים כדי לארגן מידע ברחבי האינטרנט, הראשון, המפורסם והגדול שבניהם הוא המדריך של יאהו. המדריכים למיניהם בנויים על חלוקה של עולם הידע לקטגוריות ולתתי-קטגוריה מהנושא הכללי לנושא הספציפי. אם נתבונן בחלוקת הנושאים של יאהו ניווכח, שהחלוקה אינה מציגה מבנה מדרגי שיטתי, הקטגוריות ברמה השנייה אינן בהכרח סוגים של הקטגוריה הראשונה או תתי נושא שלה (Taylor & Joudrey, 2009, p. 400-402). וייזן-גץ השוותה את מבנה המדרג של המחלקות בדיואי עם מבנה המחלקות של מדריכים באינטרנט ומצאה, שיש להם דברים רבים במשותף (Vizine-Goetz, 2002). לדעתה, יש סיכויים גדולים לפיתוח מבנים מבוססי דיואי לאוספים גדולים. היו מדריכים שבחרו להשתמש בשיטות מיון כדי לבנות את הקטגוריות שלהם, כמו לדוגמה המדריך של BUBL, שהכיל משאבי אינטרנט נבחרים בכל מקצועות הלימוד האקדמיים. (ראו איור מספר 5) המדריך זכה לפופולריות רבה למדי, אך הפסיק את פעילותו באפריל 2011.

איור מספר 5: המדריך של BUBL

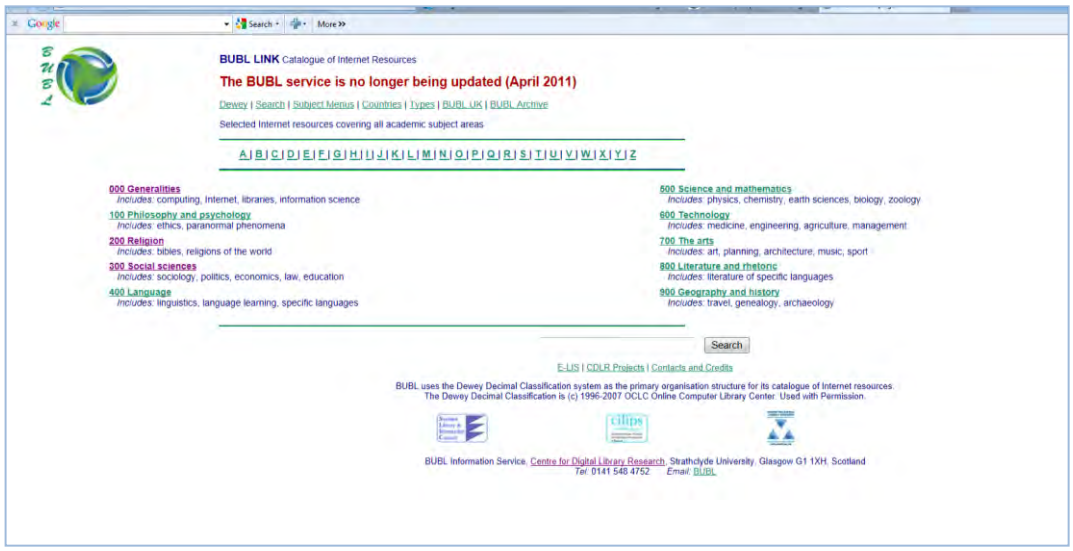

מדריך נוסף הוא סייבר דיואי (CyberDewey) (איור מספר 6) שנוצר בשנת 1995 ועדיין ניתן לחפש בו מידע, אך גם הוא אינו מעודכן (Mundie, 1995) .

איור מספר 6: סייבר דיואי (CyberDewey)

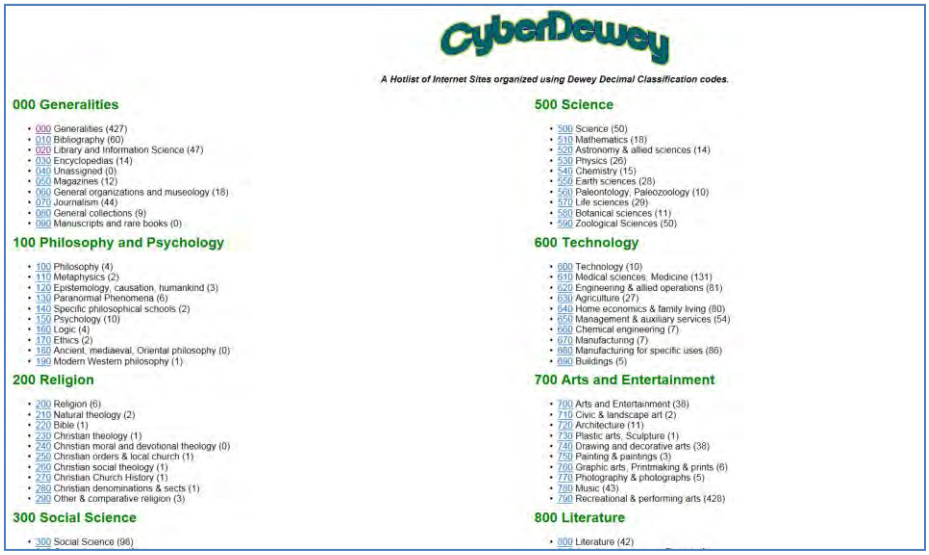

רשימה של מדריכים שסידרו את האתרים שלהם בעזרת שיטות מיון ניתן למצוא באתר Beyond Bookmarks: Schemes for Organizing the Web, אלא שגם רשימה זו אינה מעודכנת (McKiernan,2001). סקירה מפורטת של ניסיונות של ארגון מידע בשיטה זו ניתן למצוא במאמרם של (Chaudhry & Saeed, 2001) . יש לציין, שמתוך 24 אתרים שמוזכרים במאמר שנכתב בשנת 2001 כדוגמאות לאתרים שעושים שימוש בשיטות מיון לארגון הידע רק שלושה היו עדיין פעילים באוקטובר 2013. עוד נמצא במחקר, שרוב האתרים אינם משתמשים שימוש מעמיק בשיטות המיון, אלא רק בחלוקה הראשונה והשנייה שמציעה השיטה. כפי שניתן לראות בבירור, השימוש במדריכים לארגון מידע באינטרנט הולך ופוחת, גוגל שהשיקו בשנת 2000 מדריך משלהם כמתחרה במדריך של יאהו, סגרו אותו לאחר כעשר שנות פעילות. מקומם של מדריכים שהשתמשו לצורך ארגון המידע בשיטות מיון בכלל ובשיטת דיואי בפרט הצטמצם מאוד. ואף על פי כן, יש עדיין מדריכים שממשיכים לפעול ויכולים לנצל את שיטות המיון הקיימות למטרה זו. לדוגמה: הספרייה הדיגיטלית העולמית (The World Digital Library – WDL) היא פרויקט משותף של ספריית הקונגרס בארצות הברית בשיתוף עם אונסקו ועם שותפים נוספים מהעולם כולו כולל הספרייה הלאומית של ישראל (World Digital Library Home, n.d).

מטרתה להעלות לאינטרנט ללא תשלום ובפורמט רב לשוני, חומרים ראשוניים משמעותיים ממדינות ברחבי העולם, כמו גם מתרבויות שונות. הספרייה הדיגיטלית העולמית משתמשת לצורך סיווג הנושאים של החומרים בספרייה בשיטת המיון העשרוני של דיואי כשניתן לחפש בעת ובעונה אחת בשבע שפות שונות (איור מספר 7). מכיוון ששיטת דיואי תורגמה לשפות רבות, היתרון של חיפוש בשפות שונות הוא יתרון גדול שמציע השימוש בשיטה.

איור מספר 7: הספרייה הדיגיטלית העולמית (The World Digital Library – WDL)

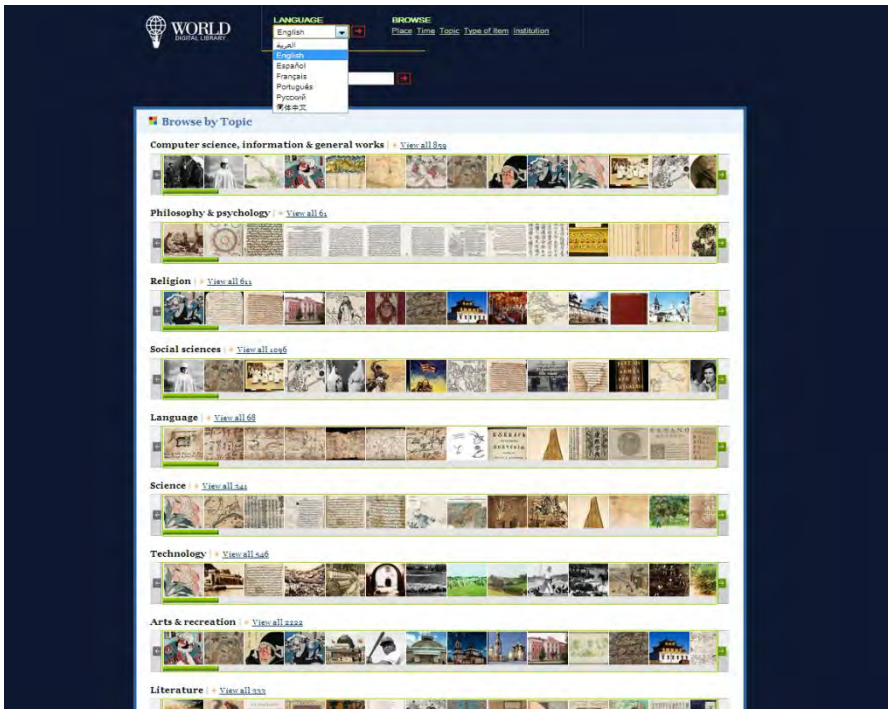

אפשרות מתקדמת יותר לפוטנציאל השימוש בשיטת דיואי כשיטה לדליית מידע הוא השימוש במבנה המדרגי של סימוני דיואי שניתנים להרחבה בדפדוף או לצמצום. ניתן לחשוף רמה אחת של מדרג בכל פעם, כיוון שהרישום הוא עשרוני, לא יותר מעשר קטגוריות יוצגו בכל רמה. לאחר מכן, המשתמש יכול לדפדף ולהרחיב את החיפוש או לצמצמו בהתאם לצרכיו. ניתן לראות גם במרוכז את מספר הפרטים ששייכים למחלקה מסיומת. הסימון יכול לשמש גם כדי לקבוע כמה משאבים מסווגים בתת קטגוריה שצוינה על ידי המשתמש בחיפוש מקוטע. לדוגמה, אם נספור את כל הסמנים המתחילים עם המספר "62" נדע כמה משאבים מסווגים בתחום "הנדסה". שימוש נוסף בנתונים מספריים

אלו יכול היות כדי לחשב את המשקל של כיתוב תגיות בענן תגיות. אפשרות נוספת היא חיפוש של חלקים מהסימון כפי שיודגם להלן.

דוגמה טובה ליישום כזה ניתן למצוא ב"חיפוש ווב‌דיואי" (WebDewey Search) שמספק אפשרות לדפדוף רב שלבי במדרג של כותרות של מספרי דיואי בשפה הגרמנית (n.d WebDewey, Search,). ראשיתו של "חיפוש ווב‌דיואי" בפרויקט שנקרא "חיפושמלויל" (MelvilSearch) כלי לאחזור מידע שפותח על ידי הספרייה הלאומית הגרמנית והיה פעיל עד סוף שנת 2012, אז הוחלף על ידי

"חיפוש ווב‌דיואי" (culturegraph – Melvil, 2012). הוא כלי לחיפוש מידע המבוסס על המראה של ווב‌דיואי של OCLC ועל התחושה שהוא יוצר, והוא ממומן על ידי הספרייה הלאומית של גרמניה, הספרייה הלאומית של נורבגיה והספרייה הלאומית של שוודיה באישור של OCLC. "חיפוש ווב‌דיואי" מאפשר חיפוש מילולי וחיפוש דרך מספרי דיואי. הוא מבוסס על התרגום הגרמני של מהדורה 22 של דיואי לגרמנית ומכיל עדכונים גם ממדורה 23. קיימת גם גרסה שוודית של חיפוש ווב‌דיואי (WebDewey שוודית, nd) Search,.

"חיפוש ווב‌דיואי" מציע אפשרויות חיפוש שונות למשתמשים, חיפוש מילולי וחיפוש על פי מספרי דיואי, וכמובן דפדוף בקטגוריות השונות של המספרים. יש אפשרות לחפש גם בטבלאות העזר. החיפוש פשוט וידידותי ומציג למשתמש במהירות את החומר שקיים בכל נושא ותת נושא. בתרשים מספר 8 ניתן לראות את המסך הראשי של "חיפוש ווב‌דיואי" בממשק בגרמנית ובו מוצג ממשק החיפוש. בחלק העליון של המסך תיבת חיפוש שבה ניתן להציב חיפוש מילולי או חיפוש של מספר מיון. מתחתיה ניתן לראות מראה שמזכיר מאוד את ה-ווב‌דיואי. העמודה השמאלית כוללת את עשר המחלקות הראשיות של דיואי במספרים; לצדה עמודה שכוללת את הכותרות המילוליות המקבילות, ולצדה עמודה שכוללת את מספר הכותרים במספר המיון ברמה הנוכחית בחלוקה לספריות השונות. העמודה הבאה כוללת את מספר הכותרים במספר המיון הנוכחי כולל כל הכותרים שמוינו בתת המחלקות של מספר זה. כך לדוגמה, ניתן לראות בתרשים שרק שישה פריטים קיבלו את מספר המיון 000 (חיבורים כלליים) לעומת זאת יש אלפי פרטים שמוינו בתת חלוקות של 000 כפי שניתן לראות בעמודה הרביעית מצד שמאל – כותרים במחלקה זו ובתת

המחלקות שלה "Titel in dieser Klasse und Unterklassen". על משמעותה של העמודה הקיצונית-ימנית יוסבר להלן.

איור מספר 8: מסך ראשי WebDewey Search

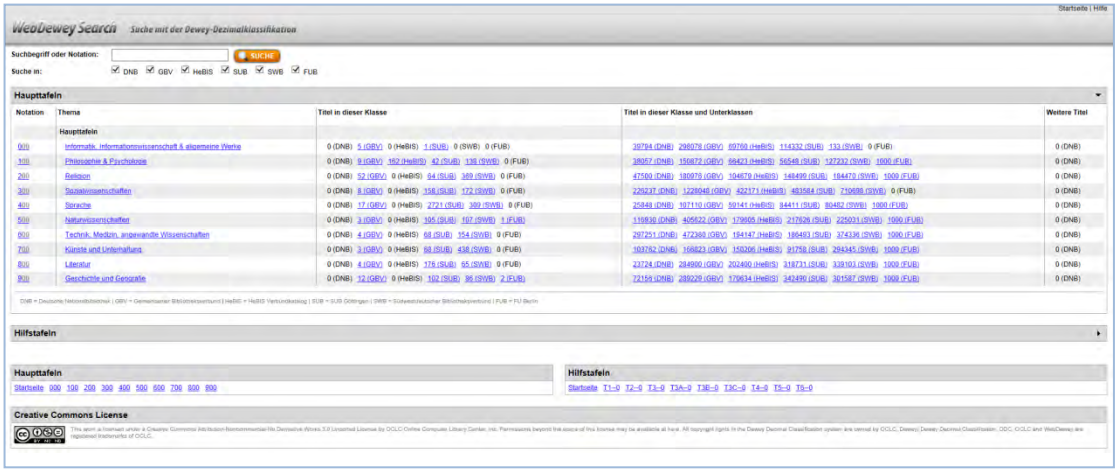

דוגמה נוספת ניתן לראות בתרשים מספר 9 שמדגים חיפוש חומר בנושא יהדות. מספר המיון של הנושא יהדות בשיטת דיואי הוא 296 . ניתן להתרשם מיד מכמות החומר בנושא יהדות בספריות השונות ובחלוקות המשניות של הנושא.

איור מספר 9: חיפוש חומר בנושא יהדות ב-WebDewey Search

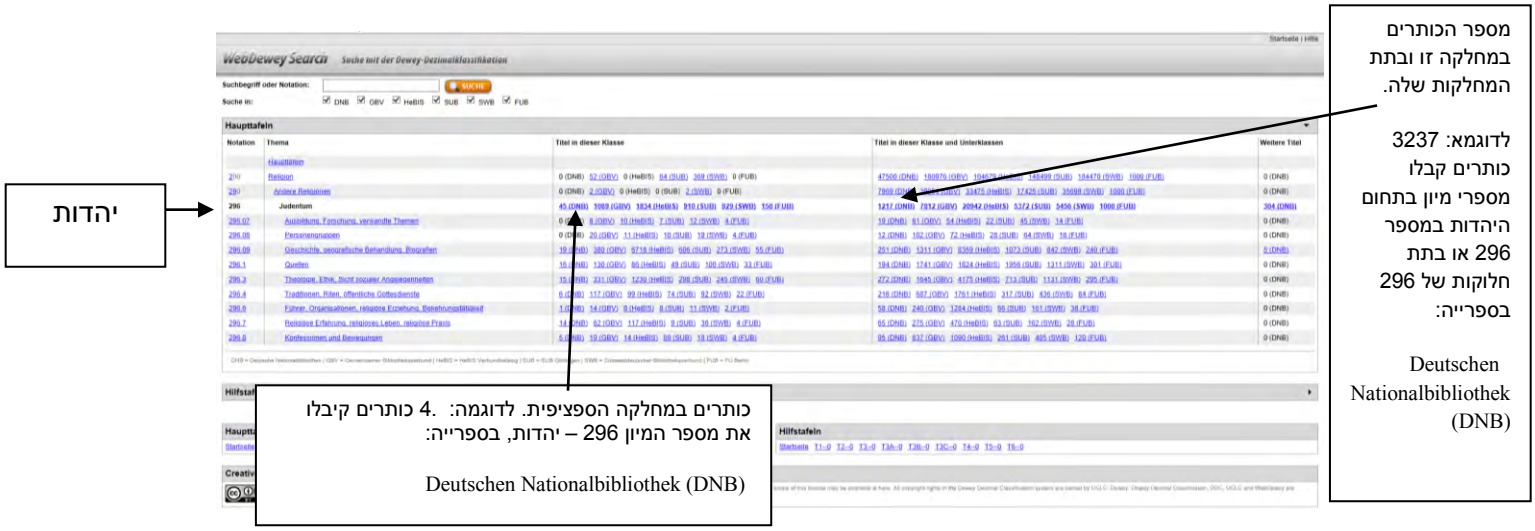

מעבר למה שהוצג לעיל "חיפוש ובדיואי" מציע שתי אפשרויות חיפוש מועילות מאוד. האפשרות הראשונה היא האפשרות לחפש גם מרכיב של מספר, כגון מספרים מהטבלאות שמתייחסים לאזור גיאוגרפי מסוים, לסוג חומר מסוים לקבוצה אתנית מסוימת וכו'.

לדוגמה, איור מספר 10 מדגים את החיפוש של כל מספרי המיון שעוסקים בישראל וקיבלו את התוספת של 5694 מטבלה 2.

איור מספר 10: חיפוש פריטים שעוסקים בישראל ב-WebDewey Search

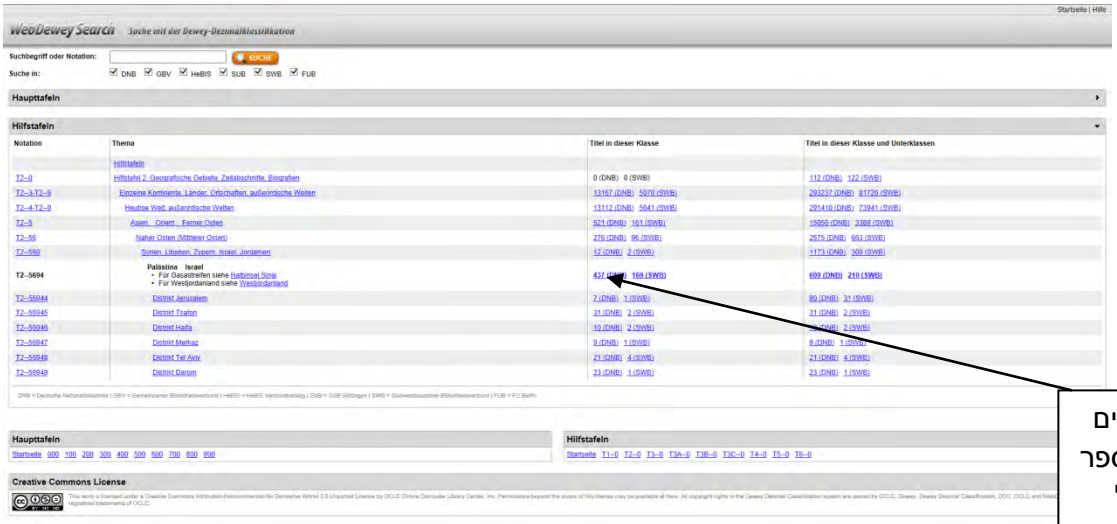

427 פריטים מכילים מספר מיון שכולל את התוספת T2-5694 המתייחסת לישראל

חדשנות נוספת מופיעה בעמודה כותרים נוספים (Weitere Titel) עמודה זו מציגה מספרים מורכבים שמכילים בתוכם את המספר המסוים. כך לדוגמה במספר 621 – פיזיקה יישומית, יופיעו בעמודה של כותרים נוספים פריטים שקבלו את המספר הבסיסי 621 עם צירוף של מספרים נוספים כגון: המספר 016.621 שמשמעותו ביבליוגרפיה בנושא פיזיקה יישומית. במספר 621.8 לדוגמה, שמשמעותו הנדסת מכונות נמצא בעמודה של "כותרים נוספים" פריטים שקיבלו את המספר 338.476218 שמשמעותו הענף הכלכלי של הנדסת מכונות וכך הורחב החיפוש גם לתחום הכלכלי. אפשרות זו מרחיבה מאוד את אפשרויות חיפוש הנושא ומעשירה את התוצאות המתקבלות.

היישומים שנידונו עד כה מתאימים ליישום בשירות אחזור מידע מקומי כגון קטלוג מקוון של ספרייה אחת או של רשת של ספריות. יש יישומים אחרים שעונים לצרכים של שירותי אחזור מידע מגוונים שעוסקים בחיפושים משולבים. ידוע הדבר, שמאגרי מידע שונים משתמשים בשפות מבוקרות שונות. אחת הבעיות המרכזיות שנתקלים בה כאשר מנסים לעשות חיפוש משולב בכמה מאגרים, היא השוני בשפות המבוקרות, ולכן יש צורך

בסכמה מרכזית שתאחד את השפות השונות. במהלך השנים נעשו ניסיונות רבים לפתח מיפוי מונחים כזה ולתחזקו, אך הדבר נתקל בקשיים רבים. ניתן לעשות זאת אם סכמה מרכזית אחת נבחרת כמרכזית וכל שאר הסכמות מושוות אליה. דבר זה ידוע בשם:

A Hub-and-Spoke Architecture.

שיטת דיואי מתאימה לשמש צומת מרכזי זה, מכיוון שהיא מכסה את כל ענפי הידע, היא חופשית באופן יחסי מהטיה תרבותית, יש לה סימון קומפקטי והיא מדרגית. גישה זו נחקרה ופותחה בפרויקט תזאורוס מתקדם (HILT – High Level Thesaurus Project) שנערך באוניברסיטת סטראטקלייד (University of Strathclyde) בעזרת מספר שותפים. פרויקט HILT השתמש בשיטת המיון העשרוני של דיואי כצומת מרכזי למיפוי מספר שפות מבוקרות. נעשו מספר ניסיונות ליישם את המחקר שהגיע לסיומו בשנת 2009 (Nicholson, McCulloch, Joseph, & JISC, 2009). דוגמה ליישום של הפרויקט הוא רשת האוספים הסקוטית |(Scottish Collections Network) שכולל מטא-דטה של אוספים שנמצאים בסקוטלנד כגון ספריות, ארכיונים ומוזיאונים. בתוך מסד נתונים זה נכלל שירות בשם "תמונת המידע של סקוטלנד" (Scotland's Information Landscape) שהוא שירות לזיהוי תוכן של הארכיון של סקוטלנד ושל הספרייה שלה, כמו גם לאוספים של מוזיאונים, לאיתורו ולגישה אליו (Scotland's Information, n.d). כפי שניתן לראות באיור מספר 11 המחלקות של דיואי משמשות להצגה של ענן תגים מדרגי שניתן לדפדף בו.

איור מספר 11: Scotland's Information Landscape

יישום נוסף היה במסגרת Intute Service, מדריך חופשי לחומרים ללימוד ולמחקר באינטרנט, ששיתף פעולה עם הפרויקט והציע אבטיפוס של מנוע חיפש ששילב מאפיינים מפרויקט HILT במנוע החיפוש שלו כפי שניתן לראות באיור מספר 12. Intute Service הפסיק את פעילות ביולי 2011 בגלל בעיות תקציביות (Intute – HILT demo, n.d).

איור מספר 12: Intute Service

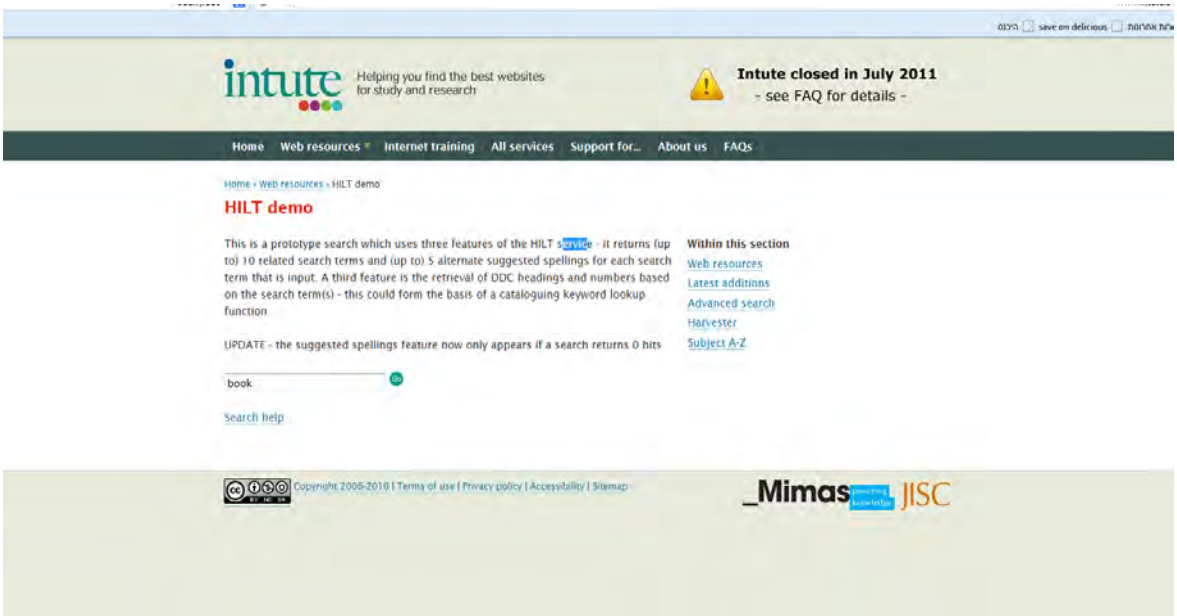

על אף כל המתואר לעיל נראה שהפוטנציאל הגדול ביותר כיום לשימוש משמעותי נוסף של דיואי הוא שימושו ברשת הסמנטית (Semantic Web) . הרשת הסמנטית הוא חזונו של ממציא האינטרנט, טים ברנס לי, הרעיון הטמון ברשת הסמנטית הוא שאף על פי שמידע מקוון נגיש לחיפוש, משמעותו אינה מובנת למנועי חיפוש. מחשבים יכולים אמנם

לאתר מילות חיפוש בקלות, אבל הם אינם מבינים את ההקשר שבו הן מופיעות. כך לדוגמה אחזור המלה Turkey יאתר מסמכים שבהם מופיעה המלה במשמעויות שונות זו מזו (תרנגול הודו או תורכיה). רוב מנועי החיפוש לא יענו באופן ישיר לשאלה: "כמה ממנהיגי העולם הם בני פחות מ- 60?", אף על פי שהמידע מצוי כמובן ברשת (אהרוני, 2010). החזון של הרשת הסמנטית הוא שהרשת תהפוך מאוסף של מסמכים שרק בני אדם יכולים להבין למאגר נתונים שגם מחשבים יכולים "להבין". אבני הבניין של הווב הסמנטי הם משפטים הבנויים ב-Resource Description Framework (RDF), זוהי שפה הבנויה ממשפטים קצרים המבטאים את הקשרים בין אובייקטים. כך למשל, ניתן להגדיר מי כתב קטע מסוים, האם הוא מתייחס למקום פיזי כלשהו, האם מופיעים בו אנשים או מקומות וכדומה. RDFS הם הכללים אשר בעזרתם מגדירים באילו קטגוריות (Classes) ויחסים בין אובייקטים לקטגוריות (Properties) ניתן להשתמש (n.d, רשת סמנטית | W3C ישראל). לדיואי יש תפקיד מרכזי בנושא הרשת הסמנטית כי יש מיליוני רשומות בקטלוגים מקוונים המכילים מספרי דיואי ויש דרכים רבות לשיפור אחזור נושאי על ידי התאמת סימונים אלו לכותרות ולנושאים אחרים. התנאי ההכרחי ליישום של דיואי בווב הסמנטי הוא ייצוג של מספרי דיואי בצורה של Resource Description Framework (RDF) .- OCLC פעילים בפיתוח זה וניתן לראות את התוצאות הראשוניות בפרויקט שנקרא "מידע-דיואי" (dewey.info) (איור מספר 13) אשר מספק את הסיכומים של דיואי ובחלק מהמחלקות גם תת-קטגוריות כ-RDF נתונים מקושרים (Linked data). הסיכומים זמינים כיום ב-12 שפות שונות, לדוגמה איור מספר 14 מציג את מחלקה 641 – מזון ומשקאות בשפות השונות. ניתן להוסיף נתונים מקושרים של מספרי דיואי לאוסף הנתונים המקושרים הקיימים מתוך ויקיפדיה, אתרי רשתות חברתיים, ספריית הקונגרס, ומקורות רבים יותר של מטא-דטה ביבליוגרפי כדי שכולם יוכלו להיות חלק ממאגר נתונים גדול שגם מחשבים יכולים "להבין" (Dewey Decimal Classification / Linked Data, n.d)

.

איור מספר 13: פרויקט dewey.info

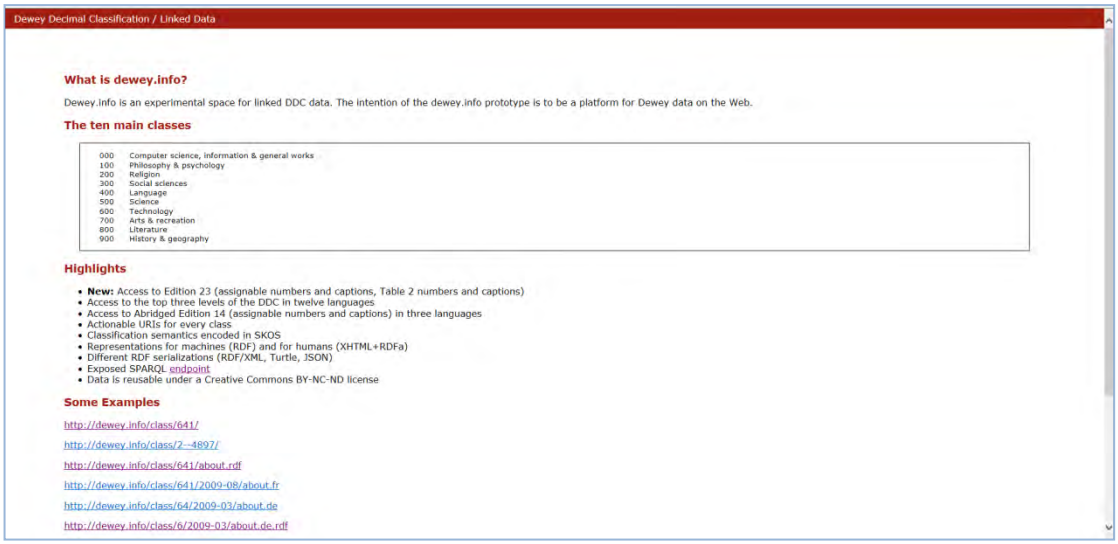

המטרה העיקרית של "מידע-דיואי" היא לתרום לאוסף ההולך וגדל של הנתונים מקושרים באינטרנט, ומה שקיים כעת הוא רק הצעד הראשון. הכוונה של "מידע-דיואי" היא להיות פלטפורמה לנתוני דיואי ברשת. בעתיד יורחבו הקטגוריות ותת הקטגוריות שנכללות בפרויקט יכללו שפות נוספות וקישורים לבסיסי נתונים אחרים. סקירה מקיפה של הפרויקט והתוכניות העתידיות ניתן לקרוא במאמרם של פנזר ומיטשל, העורכת הראשית הפורשת של דיואי והעורך הנוכחי (Panzer&Mitchell, 2013).

איור מספר 14: מחלקה 641 בפרויקט dewey.info

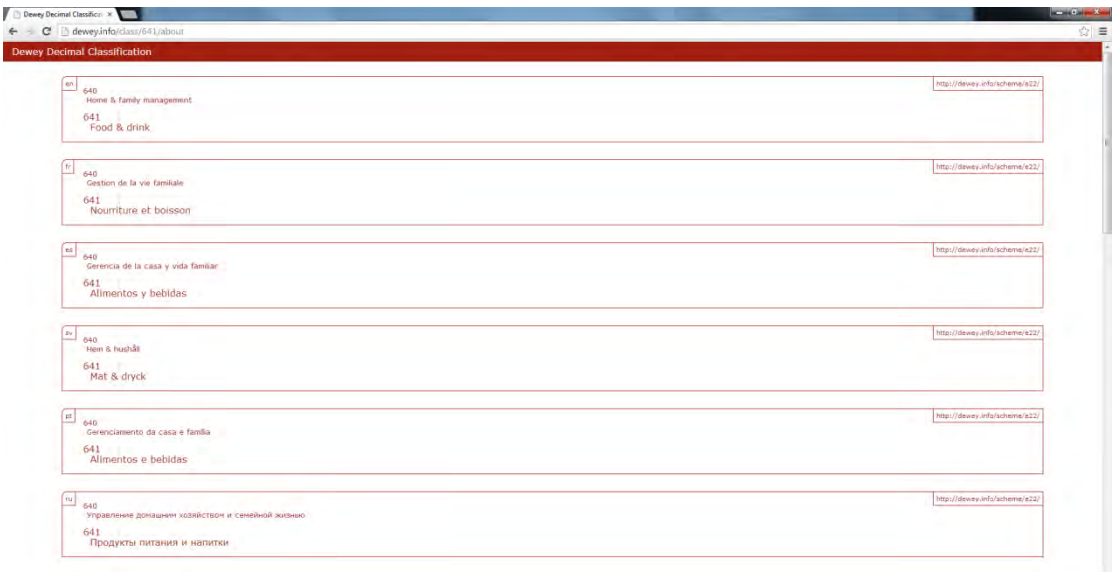

מסקנות

שיטת דיואי קנתה לעצמה מקום של כבוד במהלך 138 שנות קיומה בעולם המידע, והיא השיטה הנפוצה ביותר בעולם לארגון מידע. הפופולריות שלה הולכת וגוברת, ועבור אנשים רבים הפך שמו של דיואי ממציאה, למלה נרדפת למיון. בנוסף לתפקידים המסורתיים של השיטה בארגון פיזי של משאבי מידע וכאמצעי לדליית מידע מתפתחת השיטה בעידן הדיגיטלי גם לכיוונים חדשים ומאתגרים. OCLC מובילה מחקרים רבים בתיאוריה ובפרקטיקה של ארגון מידע ודליית מידע באמצעות שיטת דיואי ומחזקת את מעמדה של דיואי במקום מוביל בעולם המידע. השימוש של השיטה בארגון חומר בסביבות חדשות בראשית דרכו ונראה שיש לשיטה פוטנציאל גדול להוביל חידושים חשובים בתחום אם ישכילו העוסקים בארגון ודליית מידע גם אלו שאינם שייכים לעולם הספריות לממש את הפוטנציאל העצום שגלום בה, משום שיש לה מערכת הקטגוריות המוגדרות היטב, מדרג מפותח, מפתח מקרב, רשת עשירה של הקשרים בין מונחים, קהל משתמשים בינלאומי, ייצוג בסימונים שאינו תלוי שפה, התאמה לסכמות נושאיות נוספות וכמות עצומה של חומר שמסווג באמצעותה.

ביבליוגרפיה

אהרוני, י. (2010), התפתחויות ב-Web בחלון הזדמנויות לספריות האקדמיות: Open Access, e-Science ו- Semantic Web, *מידעת*, 6, 64-87.

דיואי, מ. (2008) *תקציר המיון העשרוני* , מהד' ו', בני ברק : מרכז ההדרכה לספריות ציבוריות.

מיון מקצועות היהדות (2008) סלע, א (עורכת) בני ברק : מרכז ההדרכה לספריות ציבוריות.

מרכז הספר והספריות .(nd). אוחזר 31 אוקטובר 2013, מתוך http://www.hasifria.org.il/icl/heb/catalog/iclcatalog/

סדר המקצועות במדעי היהדות. (1981). ירושלים: בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי.

סדר המקצועות במדעי היהדות: שיטת המיון הנהוגה בספריות אוניברסיטת בר-אילן

(1983). רמת גן: אוניברסיטת בר אילן-הספריה המרכזית.

רשת סמנטית W3C | ישראל .(nd) . אוחזר 4 נובמבר 2013, מתוך http://www.w3c.org.il/%D7%AA%D7%A7%D7%A0%D7%99%D7%9D/%D7%95%D7%95%D7 %91-%D7%A1%D7%9E%D7%A0%D7%98%D7%99

Chan, L. M. (2007). *Cataloging and classification: an introduction* (3rd ed.). Lanham, Md: Scarecrow Press.

Culturegraph - Melvil. (2012). אוחזר 4 נובמבר 2013, מתוך http://www.culturegraph.org/Subsites/ddcdeutsch/DE/DDCprodukte/Melvil/melvil_node.html

DDC Translations. (n.d). אוחזר 30 אוקטובר 2013, מתוך http://www.oclc.org/dewey/about/translations.en.html

Dewey Decimal Classification / Linked Data. (n.d). אוחזר 4 נובמבר 2013, מתוך http://dewey.info/

Dewey, M. (1876), A Classification and Subject Index for Cataloguing and Arranging the Books and Pamphlets of a Library. Amherst, MA: , Lockwood & Brainard Company.

Dewey, M. (1885), Decimal Classification and Relative Index for Arranging Cataloging and Indexing Public and Private Libraries and Pamphlets,Clipping, Notes Scrap Books, Index Resums, etc. Boston: Library bureau.

Dewey, M. (2004). Abridged Dewey decimal classification and relative index (Ed. 14.). Dublin, Ohio: OCLC Online Computer Library Center, Inc.

Dewey, M. (2011). Dewey decimal classification and relative index (Ed. 23.). Dublin, Ohio: OCLC Online Computer Library Center, Inc.

Intute - HILT demo. (nd). אוחזר 4 נובמבר 2013, מתוך
http://www.intute.ac.uk/search_hilt.html

Lazinger, S.S., Adler, E., & Intner, S.S. (1998). Cataloging Hebrew materials in the online environment A comparative study of American and Israeli approaches. Englewood, CO.: Libraries Unlimited

MARBI Proposal No. 2008-01: Representation of the Dewey Decimal Classification (DDC) System in MARC 21 formata. (nd). אוחזר 4 נובמבר 2013, מתוך http://www.loc.gov/marc/marbi/2008/2008-01.html

McKiernan, G. (2001). Beyond Bookmarks: Schemes for Organizing the Web. אוחזר 4 נובמבר 2013, מתוך
http://www.public.iastate.edu/~CYBERSTACKS/CTW.htm

Mitchell, J. S. & Vizine-Goetz, D. (2009) Dewey decimal classification (DDC) In Bates, M. J. & Maack, M. N. (Eds.). Encyclopedia of Library and Information Sciences, (3rd Ed. pp. 1507-1517) New York: Taylor and Francis. pp. 1510-1511.

Mitchell, J., & Panzer, M. (2013). Dewey linked data: Making connections with old friends and new acquaintances. JLIS.It, 4(1), 177. doi:10.4403/jlis.it-5467.

Mundie, D. A. (1995). CyberDewey: A Catalogue for the World Wide Web אוחזר 4 נובמבר 2013, מתוך
http://library.tedankara.k12.tr/dewey/

Nicholson, D., McCulloch, E., Joseph, A., & JISC (Funder) (2009). *HILT: High-Level Thesaurus Project. Phase IV and Embedding Project Extension: Final Report*.

Niculescu, Z. (2009). Dewey Decimal Classification Editions. Library & Information Science Research, 13, 42-50.

Prebor, G., & Zitter, N. (2012). Classification and Indexing in Yeshiva Libraries: Analysis of the Systems, Their Sources and Development. Cataloging & Classification Quarterly, 50(8), 830–851. doi:10.1080/01639374.2012.712632

Saeed, H. & Chaudhry, A. S. (2001). Potential of bibliographic tools to organize knowledge on the Internet: The use of dewey Decimal

Classification scheme for organizing web-based information resources. Knowledge Organization, 28 (1), 17-26.

Satija, M. P. (2011). The DDC 23RD Edition (2011): An Appraisal. SRELS Journal of Information Management, 49 (1), 1-4.

Scotland's Information. (nd). אוחזר 4 נובמבר 2013, מתוך http://www.scotlandsinformation.com/Index.cfm?ST=9

Updates to DDC 23. (nd). אוחזר 30 אוקטובר 2013, מתוך http://www.oclc.org/dewey/updates/ddc23.en.html

Vizin-Goetz, D. (2002). Classification Schemes for Internet Resources Revisited. Journal of Internet Cataloging, 5(4), 5-18.

WebDewey Search – גרמנית. (nd) אוחזר 30 אוקטובר 2013, מתוך http://deweysearchde.pansoft.de/webdeweysearch/mainClasses.html

WebDewey Search –שוודית. (nd) אוחזר 30 אוקטובר 2013, מתוך http://webdeweysearchsv.pansoft.de/webdeweysearch/mainClasses.html

World Digital Library Home. (nd). אוחזר 4 נובמבר 2013, מתוך http://www.wdl.org/en/